

ریاست محترم دانشگاه / دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ...

موضوع: ابلاغ آیین نامه تاسیس مرکز مشاوره و ارائه مراقبت های پرستاری در منزل

سلام علیکم

احتراماً، در پاسخ به انتظارات و نیازهای اساسی مردم و نظام سلامت که به درستی توقع دارند پا به پای تخصص های علوم پزشکی، مراقبت های پرستاری علمی، کارآمد و در دسترس را دریافت دارند، مدت ها است که خلاء خدمت رسانی سازمان یافته و علمی در سطح جامعه و منازل توسط پرستاران حرفه ای، دانشگاهی احساس می شود. به فضل و رحمت الهی، اکنون با تأکيدات و حمایت های مقام عالی وزارت، مشارکت و همکاری معاونت ها و حوزه های مختلف وزارت متبوع، کمک و همراهی های کارشناسانه بسیاری از مجامع علمی و نهادهای درون و برون سازمانی و بعد از ماهها کار علمی و کارشناسی، آیین نامه جدید تاسیس مراکز مشاوره و ارائه مراقبت های پرستاری در منزل تدوین و بعد از تأیید و تصویب مقام عالی وزارت، طی نامه شماره ۱۰۱/۶۹۱/د مورخه ۹۵/۴/۱۵ مشاور محترم وزیر و مدیر کل حوزه وزارتی به این معاونت جهت اجرا ابلاغ گردیده است. لذا ضمن تقدیر و تشکر از تمامی کسانی که در مسیر تدوین و ابلاغ آیین نامه همکاری و ایفای نقش داشته اند، این آیین نامه جهت اجرای عملیاتی در سراسر کشور اعلام و ابلاغ می شود. مستدعی است از طریق مبادی ذیربط، ترتیبی اتخاذ فرمایید تا از مفاد آیین نامه جدید کلیه ارائه دهندگان و گیرندگان خدمت به نحو مقتضی برخوردار شوند. در همین زمینه شرح وظایف این مراکز و دستورالعمل هایی که در متن آیین نامه به آنها اشاره شده در مدت زمانی تعیین شده ابلاغ خواهد شد. پیشاپیش از حسن مساعدت و همکاری شما قدردانی و تشکر می شود.

میرزاییکی
معاون پرستاری

آیین نامه تأسیس مرکز مشاوره و ارائه مراقبت های پرستاری در منزل

به استناد مواد ۱ و ۲۴ قانون مربوط به مقررات امور پزشکی و دارویی و مواد خوردنی و آشامیدنی مصوب سال ۱۳۳۴ با اصلاحیه ها و الحاقیه های بعدی آن و بندهای ۱۱، ۱۲ و ۱۴ ماده ۱ قانون تشکیلات و وظایف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مصوب سال ۱۳۶۷ با اصلاحیه ها و الحاقیه های بعدی آن، «آیین نامه تأسیس مرکز مشاوره و ارائه مراقبت های پرستاری در منزل» به شرح ذیل تدوین و مصوب می گردد.

ماده ۱- تعاریف:

الف- وزارت:

منظور وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می باشد.

ب- مرکز مشاوره و ارائه مراقبت های پرستاری در منزل:

به مؤسسه ای اطلاق می شود که طبق این آیین نامه جهت تأمین مراقبت های پرستاری در سطوح مختلف نظام سلامت و بر اساس نیاز مددجویان مطابق با شرح وظایف و اختیارات تعیین شده پس از اخذ مجوز، توسط افراد حقیقی یا حقوقی واجد شرایط و با صلاحیت دائر می گردد و از این پس در این آیین نامه به عنوان مرکز به آن اشاره می شود.

ج- پرستاری (بر اساس تعریف شورای بین المللی پرستاری):

پرستاری ارائه مراقبت به صورت مستقل یا با همکاری سایر اعضاء تیم بهداشتی، درمانی به افراد بیمار یا سالم، در تمام سنین، خانواده ها، گروه ها و جوامع و در تمام محیط ها و مکان هاست. فعالیت های پرستاری شامل ارتقاء سطح سلامت، پیشگیری از بیماری ها و مراقبت از افراد بیمار، ناتوان و بیماران در حال احتضار است. ارائه مشاوره و آموزش به مددجویان، غربالگری، انجام تحقیقات مرتبط و مشارکت در شکل دهی و اداره نظام های ارائه مراقبت های بهداشتی از وظایف مهم پرستاران است.

د- پرستاری جامعه نگر:

پرستاری جامعه نگر شامل ارائه مجموعه ای از خدمات مراقبتی از پیشگیری تا توان بخشی و از مراقبت های اولیه تا خدمات پرستاری تخصصی و ویژه که قابل ارایه در منزل و جامعه هستند، می باشد. این خدمات به صورت های موردی، شیفتی، ساعتی و یا ... در محل اقامت مددجویان/ بیماران طبق شرح وظایف رده های مختلف پرستاری ارایه می شود.

ه- پرستار:

پرستار به فردی اطلاق می شود که دوره آموزش پرستاری (کاردانی-کارشناسی-کارشناسی ارشد یا دکترا) را طبق ضوابط شورای عالی برنامه ریزی آموزش عالی در یکی از دانشکده های مصوب شورای گسترش دانشگاه ها و یا دانشکده های معتبر خارجی طی نموده و مدرک تحصیلی او به تأیید اداره کل فارغ التحصیلان وزارت رسیده باشد.

و- بهیار/کمک پرستار:

به فردی اطلاق می شود که بر اساس مقررات وزارت، آموزش های لازم را در مراکز غیر دانشگاهی مورد تأیید گذرانده و گواهینامه مربوطه را اخذ نماید.

وزیر

تبصره: گروه پرستاری شامل پرستار، بهیار/کمک پرستار، کاردان‌ها و کارشناس/کاردان اطاق عمل و هوشبری و فوریت‌های پزشکی می‌باشد.

ز- پروانه صلاحیت حرفه‌ای:

گواهینامه‌ای است که از سوی وزارت به هر پرستار پس از اطمینان از احراز شایستگی‌های لازم مبتنی بر استانداردهای حرفه‌ای تعلق می‌گیرد.

ح- موافقت اصولی:

موافقت اولیه کمیسیون ماده ۲۰ دانشگاه جهت تأسیس مرکز است که بر اساس مدارک مستند ارائه شده توسط متقاضی تأسیس مرکز صادر می‌شود و به متقاضی اجازه ادامه روند کار تا بهره‌برداری از مرکز را می‌دهد. این موافقت‌نامه مجوزی برای فعالیت مرکز نمی‌باشد و غیر قابل واگذاری به غیر است. اعتبار آن جهت تأسیس مرکز از تاریخ صدور به مدت مندرج در این آیین‌نامه می‌باشد و در صورت عدم استفاده در این مدت لازم است تقاضای جدید ارائه شود. فرم موافقت اصولی توسط وزارت ابلاغ می‌گردد.

ط- پروانه بهره‌برداری (پروانه تأسیس):

پروانه‌ای است که پس از طی تمامی مراحل لازم، ارزیابی و تأیید محل، فضای فیزیکی، ساختمان، تجهیزات، نیروی انسانی و ... بر اساس این آیین‌نامه و استانداردها و دستورالعمل‌های مربوطه توسط کمیسیون ماده ۲۰ دانشگاه صادر می‌شود. این پروانه غیر قابل واگذاری به غیر است و مدت اعتبار آن ۵ سال خواهد بود.

ماده ۲- هدف:

هدف کلی از تأسیس این مراکز تأمین، حفظ و ارتقاء سلامت مددجویان/بیماران به صورت مستقیم و غیر مستقیم از طریق ارایه مراقبت‌های پرستاری مبتنی بر نیاز جامعه در زمینه‌های مراقبتی-مشاوره‌ای، آموزشی، درمانی، توان‌بخشی و تأمین نیروی انسانی کارآمد با تأکید بر افزایش سلامتی و کاهش تأثیر ناتوانی به ویژه در بیماری‌های مزمن (صعب‌العلاج، سرطانی‌ها، بیماری‌های خاص و...) و سالمندان با توجه به اهداف ویژه ذیل می‌باشد:

- ۱-۲- ارایه مراقبت‌های پرستاری در سطوح اولیه، عمومی و تخصصی با عنایت به نیاز مردم در سطح جامعه و منازل
- ۲-۲- نیل به پوشش همگانی و عادلانه خدمات و مراقبت‌های نظام سلامت با رویکرد مراقبت‌های پرستاری تسهیل شده و در دسترس
- ۳-۲- کاهش هزینه‌های بهداشتی، درمانی و توان‌بخشی مردم (فرد، خانواده و جامعه)
- ۴-۲- افزایش بهره‌وری مراکز بهداشتی و درمانی
- ۵-۲- آموزش و توسعه خدمات خودمراقبتی و فراهم نمودن زمینه مشارکت و توان‌مندسازی خانواده و افراد در ارایه خدمات بهداشتی، مراقبتی، درمانی و آموزشی
- ۶-۲- پاسخگویی مناسب به تقاضای مردم در خصوص مراقبت‌های پرستاری در منزل
- ۷-۲- تداوم و پیگیری مراقبت‌های پرستاری مددجویان بعد از ترخیص از بیمارستان با هماهنگی پزشک معالج/ بیمارستان محل بستری
- ۸-۲- مشارکت بخش غیر دولتی در نظام ارائه مراقبت‌ها و خدمات پرستاری
- ۹-۲- تأمین مراقبت و خدمات پرستاری مورد نیاز آحاد مختلف جامعه در سطوح سه گانه نظام سلامت
- ۱۰-۲- ارتقاء کیفیت و امنیت ارائه مراقبت‌ها و خدمات پرستاری به گیرندگان خدمت

وزیر

- ۲-۱۱- افزایش بهره‌وری بیمارستان‌ها و کاهش بار بستری بیمارستان‌ها و به ویژه جلوگیری از بستری شدن‌های مجدد
- ۲-۱۲- ایجاد آرامش روانی در خانواده‌ها، مددجویان و بیماران و کاهش هزینه خانوارها به ویژه در صورت داشتن بیمار مزمن، خاص، صعب‌العلاج، سرطانی یا سالمند
- ۲-۱۳- نظارت، کنترل و پیشگیری از حضور افراد فاقد صلاحیت در منازل مردم به بهانه ارائه مراقبت‌های پرستاری
- ۲-۱۴- استفاده بهینه از استعداد نیروهای کارآمد، متخصص و با تجربه در جهت رفع مشکلات موجود در بیمارستان‌ها و جامعه

ماده ۳- وظایف و اختیارات مرکز:

- مرکز در جهت رسیدن به اهداف فوق وظایف و اختیارات زیر را دارد:
- ۳-۱- آموزش خودمراقبتی در زمینه مراقبت‌های پرستاری، به فرد، خانواده و مددجو
- ۳-۲- ارائه خدمات مشاوره‌ای، آموزشی حضوری، غیر حضوری (تله‌نرسینگ) به مددجو/ بیمار
- ۳-۳- بازدید منزل و ارائه خدمات مشاوره‌ای، آموزشی، مراقبتی-درمانی لازم در تمام مراحل (قبل از پذیرش بیماران و بعد از ترخیص از بیمارستان) با هماهنگی پزشک معالج
- ۳-۴- رایزنی و عقد قرارداد با مراکز درمانی و بیمارستانی برای تحت پوشش قرار دادن بیمارانی که نیاز به تداوم مراقبت بعد از ترخیص دارند
- ۳-۵- انجام روش‌های مراقبتی مجاز در قالب شرح وظایف رده‌های مختلف
- ۳-۶- شناسایی مددجویان جامعه و ارجاع به موقع به مراکز بهداشتی درمانی و توان بخشی در زمان بازدید و پیگیری موارد مشخص
- ۳-۷- آموزش ارائه خدمات مراقبتی به منظور بازتوانی و نوتوانی مددجویان (کودکان معلول-معلولین جسمی و روانی، سالمندان و بیماران مزمن) با هماهنگی پزشک معالج
- ۳-۸- ارائه مراقبت‌های پرستاری در قالب ایجاد و تداوم مراکز مراقبت تسکینی برای بیماران صعب‌العلاج
- ۳-۹- ارائه خدمات مشاوره‌ای و مراقبتی به مراکز و مؤسسات مانند مدارس، کارخانجات، ادارات و ...
- ۳-۱۰- همکاری با مراکز و مؤسسات بهداشتی درمانی جهت افزایش بهره‌وری این مراکز و تأمین بخشی از مراقبت‌ها به بیماران در قالب خرید خدمات در محل مراکز درمانی به صورت شیفتی یا پاره‌وقت
- ۳-۱۱- برقراری ارتباط با مراکز بهداشتی، درمانی و داروخانه‌ها به منظور ایجاد شبکه‌های تسهیل شده در خدمت‌رسانی به بیماران

ماده ۴- ارکان و شرایط متقاضیان تأسیس و کارکنان مرکز:

الف- شرایط عمومی:

- ۱- داشتن تابعیت ایرانی
- ۲- التزام به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
- ۳- تدین به دین مبین اسلام و یا یکی از ادیان رسمی کشور مصرح در قانون اساسی کشور
- ۴- ارائه گواهی عدم سوء پیشینه مؤثر کیفری و عدم اعتیاد به مواد مخدر و روان‌گردان
- ۵- ارائه گواهی انجام دوره یا معافیت از طرح قانون خدمت پزشکان و پیراپزشکان
- ۶- ارائه مدرک مبنی بر رسیدگی به وضع مشمولیت از اداره وظیفه عمومی
- ۷- ارائه پروانه صلاحیت حرفه‌ای معتبر (گروه‌های پروانه‌دار)

ب) شرایط اختصاصی:

- ۱- مؤسس مرکز (شخص حقیقی)/رئیس مرکز/ مسئول فنی:

وزیر

- دارا بودن مدرک کارشناسی پرستاری با حداقل ۵ سال سابقه کار بالینی
- دارا بودن مدرک کارشناسی ارشد و دکترای پرستاری با دو سال سابقه کار بالینی
۲- مؤسس مرکز (شخص حقوقی):

اشخاص حقوقی شامل شرکت‌های تعاونی خدمات بهداشتی درمانی و یا سایر شرکت‌ها و مؤسسات دارای صلاحیت و شناسنامه ملی می‌باشند که لازم است حداقل دو سوم اعضای مؤسس از پرستاران دارای شرایط مذکور باشند.
تبصره: گذراندن طرح جزو سوابق کاری محسوب می‌شود.

۳- کارکنان:

الف- کارکنان فنی شامل پرستاران با تخصص‌های مختلف بهیار/کمک پرستار متناسب با نوع خدمات قابل ارائه

ب- کارکنان پشتیبانی متناسب با حجم کار

تبصره: تمامی کارکنان مرکز و افراد متقاضی همکاری با مرکز باید علاوه بر دارا بودن مدرک تحصیلی و سابقه کار مرتبط، از شرایط عمومی مندرج در این ماده نیز برخوردار باشند.

۴- پزشک همکار:

کلیه مراکز موظف به معرفی حداقل یک پزشک عمومی به عنوان همکار می‌باشند که در تمام ساعات فعالیت مرکز در دسترس باشند.
برای مراکز با حیطه کار تخصصی معرفی یک پزشک متخصص در رشته مربوطه الزامی است.

ماده ۵- رئیس مرکز و مسئولیت‌های آن:

رئیس مرکز پرستاری است که توسط مؤسس، ریاست مرکز را بر اساس ضوابط و شرح وظایف تعیین شده عهده‌دار می‌شود و پاسخ‌گوی تمامی امور جاری مرکز و شکایات است.

تبصره: مؤسس مرکز در صورت واجد شرایط بودن می‌تواند رئیس مرکز نیز باشد.

شرح وظایف رئیس مرکز شامل موارد زیر است:

۱- برنامه‌ریزی و سازمان‌دهی فعالیت‌ها بر اساس اهداف تعیین شده

۲- همکاری با دانشگاه‌های علوم پزشکی و مراکز بهداشتی، درمانی در مواردی چون نیاز به کاهش بار بیمارستان‌ها، تأمین نیروی موقت، تأمین نیروی تخصصی و ...

۳- همکاری با مرکز بهداشت شهرستان در مواقع مورد نیاز مانند ارائه خدمات بهداشتی برای مدارس، کارخانجات و اماکن عمومی

۴- استخدام و معرفی کارکنان گروه پرستاری به متقاضیان دریافت خدمات متناسب با وظایف مرکز

۵- نظارت بر چگونگی انجام فعالیت‌های مرکز و ارائه گزارشات سالانه به اداره نظارت بر درمان دانشگاه‌های علوم پزشکی مربوطه

۶- برنامه‌ریزی به منظور شرکت کارکنان گروه پرستاری در برنامه‌های آموزشی مدون ابلاغی از سوی وزارت بهداشت

۷- نظارت و ارزیابی برنامه‌ها و خدمات ارائه شده و الزام کارکنان تخصصی و فنی به داشتن پروانه صلاحیت حرفه‌ای

۸- استفاده از افراد واجد شرایط و صلاحیت در ارائه خدمات و مراقبت‌های پرستاری

۹- جمع‌آوری اطلاعات از نوع خدمات ارائه شده، نام و مشخصات بیماران و مبالغ قراردادهای

۱۰- همکاری در انجام پژوهش‌های کاربردی با محققین و پژوهشگران

۱۱- اجرای بخشنامه‌های صادره از مراجع ذی‌صلاح در رابطه با وظایف مرکز

۱۲- رسیدگی به شکایات بیماران، خانواده و مراجع ذی‌صلاح و پاسخ‌گویی به آنها

۱۳- همکاری با سیستم‌های نظارتی ذی‌صلاح اعم از دانشگاه، مراجع انتظامی و قضایی

وزیر

۱۴- ارائه گزارش‌های درخواستی از سوی مراجع ذی‌صلاح در وزارت یا دانشگاه‌های علوم پزشکی شامل اداره نظارت بر درمان و مدیریت پرستاری

۱۵- بررسی اصل مدارک تحصیلی کارکنان در بدو استخدام و اخذ گواهی سوء پیشینه و عدم اعتیاد از متقاضیان کار

۱۶- ایجاد تمهیدات لازم جهت نگهداری پرونده پرسنل در مرکز و نیز نگهداری پرونده بیماران طرف قرارداد در مرکز طبق ضوابط و مقررات حفظ و نگهداری اسناد

۱۷- ایجاد تدابیر لازم جهت برخورداری کارکنان مرکز از امتیاز بیمه مسئولیت حرفه‌ای

۱۸- انجام رضایت‌سنجی از مشتریان بر اساس فرمت‌های تعیین شده و ارائه آنها به مراجع نظارتی در صورت درخواست

۱۹- ایجاد تمهیدات لازم به منظور تهیه کارت شناسایی معتبر یا شماره سریال مشخص با ذکر نام و نام خانوادگی و مدرک تحصیلی کارکنان اعزامی به محل ارائه مراقبت‌ها با ذکر مدرک تحصیلی به همراه امضاء و مهر مدیر مرکز

ماده ۶- مسئول فنی و مسئولیت‌های آن:

پرستارانی هستند که توسط مؤسس معرفی می‌گردند و در نوبت کاری‌های موظف، مسئول رسیدگی، نظارت و پاسخ‌گویی به نیازها و مشکلات بیماران/مددجویان تحت پوشش و کارکنان فنی مرکز می‌باشند. شرح وظایف مسئول فنی شامل موارد زیر است:

۱- حضور مستمر و فعال در مرکز در ساعت‌ها و نوبت‌های کاری درج شده در پروانه مسئول فنی و قبول مسئولیت‌های مربوطه

تبصره ۱: مسئول فنی می‌بایست در صورت عدم حضور به مدت کمتر از سه ماه یک نفر جانشین را با تایید رئیس مرکز بطور موقت انتخاب و کتباً به اداره نظارت بر درمان دانشگاه مربوطه معرفی نماید.

تبصره ۲: در صورتی که عدم حضور مسئول فنی بیش از سه ماه بطول انجامد طبق ضوابط کمیسیون ماده ۲۰ با وی برخورد خواهد شد.

۲- نظارت بر نحوه پذیرش و ارائه خدمات توسط کادر پرستاری و سایر کارکنان مرکز به مددجویان/بیماران و ابلاغ تذکرات لازم به آنان در جهت اجرای وظایف مربوطه و ارتقاء سطح کیفی خدمات مرکز

۳- بررسی و تأیید صلاحیت کارکنان فنی مرکز بر اساس مفاد این آیین‌نامه و ضوابط قانونی مربوطه

۴- تهیه و تنظیم برنامه کاری ارائه مراقبت‌ها و خدمات پرستاری مورد نیاز بیماران/مددجویان طرف قرارداد مرکز در ساعات و ایام تعیین شده و نظارت بر حسن انجام آن

۵- نظارت بر کیفیت خدمات ارائه شده به مددجویان بر اساس استانداردها و پروتکل‌های مصوب و رسیدگی به شکایات و پاسخ‌گویی به آنان

۶- نظارت بر تهیه و تنظیم و نگهداری پرونده‌های مراقبتی بیماران/مددجویان طرف قرارداد با مرکز و بررسی شرح حال و دستورهای مراقبتی مندرج در آن و نیز مستندات مالی مربوطه و تذکر به کارکنان در صورت تخطی از موازین علمی و فنی

۷- نظارت بر حسن اجرای استانداردها، بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های مصوب و مرتبط وزارت بهداشت و رعایت موازین علمی، فنی، اسلامی و اخلاقی توسط ارائه‌دهندگان خدمات

۸- تأمین و معرفی پرستاران و سایر حرفه‌گروه پزشکی با توجه به نیاز متقاضیان دریافت خدمات متناسب با وظایف مرکز

۹- ارائه گزارش‌های درخواستی از سوی مراجع ذی‌صلاح در وزارت یا دانشگاه مربوطه

۱۰- بررسی و ارزیابی صلاحیت حرفه‌ای، اخلاقی و روانی کارکنان فنی در دوران همکاری با مرکز و تشکیل پرونده پرسنلی

ماده ۷- وظایف کارکنان پرستاری طبق شرح وظایف رده‌های مختلف پرستاری مصوب وزارت می‌باشد.

وزیر

تبصره ۱: مرکز موظف است برای هر کدام از کارکنان پرونده پرسنلی شامل مدارک سجلی و تحصیلی را تهیه و در محل مرکز نگهداری نماید.

تبصره ۲: کلیه کارکنان مشمول قانون آموزش مداوم جامعه پزشکی کشور مصوب ۱۳۷۵/۲/۱۲ می‌بایست مدارک مربوط به گذراندن دوره‌ها را طبق ضوابط اداره کل آموزش مداوم ارائه نمایند.

ماده ۸- تعرفه خدمات:

تعرفه و حق‌العمل خدمات مرکز طبق دستورالعمل‌ها و تعرفه‌هایی است که هر سال توسط وزارت و شورای عالی بیمه ابلاغ می‌گردد. تخلف از تعرفه، مشمول قوانین جاری وزارت می‌شود. تا ابلاغ تعرفه جدید، تعرفه‌های جاری ملاک عمل است.

ماده ۹- روش پذیرش بیمار/مددجو:

۱- ارجاع از مؤسسات بهداشتی درمانی (دولتی و خصوصی)

۲- ارجاع از مطب پزشکان

۳- مراجعه مستقیم مددجو یا وابستگان وی همراه دستور پزشک معالج

ماده ۱۰- مرکز موظف است در مورد درخواست بیمار یا وابستگان او جهت انجام خدمات پرستاری در منزل، قراردادی را که حیطه عملیات مراقبتی و تعرفه و بهای خدمات را مشخص می‌نماید تنظیم و به امضاء طرفین برساند. این قرارداد باید شامل نام و مشخصات بیمار، آدرس محل زندگی، نوع بیماری، برنامه مراقبتی، هزینه‌ها و نحوه پرداخت و رضایت آگاهانه باشد. پیش‌نویس قرارداد توسط معاونت پرستاری تهیه و ابلاغ می‌شود.

ماده ۱۱- ارائه هر گونه خدمات در منزل منوط به تشکیل پرونده ترجیحاً ثبت مشخصات فرد در کامپیوتر به صورت الکترونیک بوده که در آن محتوای خدمت، رضایت آگاهانه مددجو یا بستگان ایشان، تعرفه خدمات، حجم و نوع خدمت، قید شده باشد و در قالب فرم‌هایی که از سوی معاونت پرستاری تهیه و ابلاغ می‌شود، منعقد می‌گردد.

تبصره: در صورت فراهم شدن امکانات سامانه یک‌پارچه ثبت خدمات پرستاری در منزل کلیه مراکز موظف به ثبت پرونده الکترونیک در سامانه می‌باشند.

ماده ۱۲- صدور مجوز:

به هر متقاضی واجد شرایط و صلاحیت موضوع این آیین‌نامه فقط پروانه تأسیس (بهره‌برداری) یک مرکز اعطا می‌گردد. این پروانه از طریق کمیسیون تشخیص امور پزشکی موضوع ماده ۲۰ قانون مربوط به مقررات امور پزشکی، دارویی، مواد خوردنی و آشامیدنی هر دانشگاه بر اساس روال قانونی موجود جهت فعالیت مرکز صادر خواهد شد و حضور مدیر/رئیس اداره پرستاری دانشگاه با حق رأی در جلسات مربوط به این مراکز الزامی است.

تبصره: استاندارد تعداد و پراکندگی مراکز بر اساس شاخص جمعیت، شرایط جغرافیایی و بار بیماری‌های منطقه بر اساس شیوه‌نامه‌ای خواهد بود که توسط معاونت پرستاری وزارت ابلاغ می‌گردد.

ماده ۱۳- شرایط مکان مرکز:

مرکز دارای شرایط فیزیکی، امکانات و تجهیزات لازم جهت انجام خدمات مورد نیاز مددجویان و بیماران مطابق دستورالعملی خواهد بود که توسط معاونت پرستاری متعاقباً تهیه و ابلاغ می‌گردد.

وزیر

تبصره ۱: محل ساختمان مرکز و تجهیزات موجود در آن باید قبل از صدور مجوز و شروع بهره‌برداری توسط کارشناسان ذی‌ربط دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه مورد ارزشیابی و تأیید قرار گیرد.

تبصره ۲: پروانه تأسیس به نام اشخاص حقیقی و حقوقی ذی‌صلاح صادر خواهد شد. مدت اعتبار آن ۵ سال و غیر قابل واگذاری به غیر است و تمدید آن منوط به رعایت ضوابط و سایر دستورالعمل‌های صادره خواهد بود.

تبصره ۳: به هر شخص حقیقی/حقوقی بیش از یک پروانه بهره‌برداری (تأسیس) مرکز داده نمی‌شود.

ماده ۱۴- مرکز پس از دریافت مجوز می‌بایست حداکثر ظرف یک ماه قرارداد همکاری و پشتیبانی با یک بیمارستان را ارائه نماید.

ماده ۱۵- پزشکان، پرستاران، پیراپزشکان و سایر حرف وابسته به گروه پزشکی می‌توانند طبق قوانین و دستورالعمل‌های جاری با مرکز قرارداد مشاوره و ارائه خدمات منعقد نمایند.

ماده ۱۶- نظارت و ارزشیابی کلیه خدمات ارائه شده توسط این مرکز در سراسر کشور به عهده اداره نظارت بر درمان دانشگاه/دانشکده‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه و با مشارکت مدیریت/اداره پرستاری دانشگاه خواهد بود.

ماده ۱۷- پس از کسب موافقت اصولی، حداکثر ظرف مدت یک سال مهلت مندرج در قرارداد تأسیس منعقد بین دانشگاه مربوطه و متقاضیان باید مرکز جهت ارائه خدمات آماده و قبل از شروع به کار مراتب را برای بازدید و تأیید نهایی به دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه کتباً اعلام نماید و در صورت عدم آمادگی بنا به دلایلی، بر اساس ضوابط کمیسیون ماده ۲۰ دانشگاه عمل خواهد گردید.

ماده ۱۸- تغییرات نام و محل مرکز باید با هماهنگی دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه طبق ضوابط و مقررات جاری باشد.

ماده ۱۹- در صورتی که مؤسس یا مؤسسين به دلایل موجهی قصد تعطیل و انحلال مرکز را داشته باشند مراتب با ذکر دلیل و مستندات لازم حداقل سه ماه قبل از اقدام به دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی مربوطه گزارش نمایند.

ماده ۲۰- در ارائه خدمات پرستاری به بیماران و مددجویان رعایت قانون انطباق امور اداری و فنی مؤسسات پزشکی با موازین شرع مقدس و آیین‌نامه اجرایی آن برای مرکز الزامی است.

ماده ۲۱- در صورتی که مؤسس یا مؤسسين مرکز از ضوابط، مقررات و وظایف موضوع این آیین‌نامه تخطی نمایند طبق قوانین و مقررات جاری عمل خواهد شد.

ماده ۲۲- به منظور پیگیری تداوم مراقبت و هماهنگی‌های لازم، واحد مراقبت در منزل (Home Care unit) در هر بیمارستان ایجاد خواهد شد که دستورالعمل آن یک ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه توسط معاونت پرستاری و با همکاری معاونت درمان ابلاغ می‌شود.

وزیر

ماده ۲۳- مرکز در صورت احراز شرایط ذیل به عنوان مرکز مشاوره و ارائه مراقبت‌های تخصصی پرستاری در زمینه خاص شناخته می‌شوند.

۱-۲۳- مدیر فنی و حداقل دو نفر از پرستاران شاغل در آن مرکز دوره‌های کوتاه‌مدت حرفه‌ای مربوطه را بر اساس استانداردهای مرکز آموزش مداوم وزارت گذرانده باشند.

۲-۲۳- تخصص مربوطه در حیطه اختیارات و شرح وظایف پرستاری باشد.

تبصره ۱: پرستاران دارای هر گونه تخصصی حداکثر در سه مرکز می‌توانند به عنوان همکار مشغول ارائه خدمات باشند.

تبصره ۲: معاونت پرستاری وزارت مسئول تأیید تخصص مرکز می‌باشد که می‌تواند این مسئولیت را به دانشگاه‌های علوم پزشکی تفویض نماید.

تبصره ۳: مرکز در صورت اخذ مجوز می‌تواند از عنوان تخصصی در تابلو، تبلیغات و مکاتبات استفاده نماید.

ماده ۲۴- راه‌اندازی سامانه مدیریت رضایت مراکز تخصصی (ASM) و ایجاد بانک اطلاعاتی از مراکز مصوب و نیز راه‌اندازی سیستم مدیریت و اندازه‌گیری رضایت مشتریان (CSM) با هدف ثبت شکایات (ویژه دریافت‌کنندگان خدمت)، مشکلات و نقاط قوت و ضعف مراکز توسط معاونت پرستاری راه‌اندازی می‌شود و کلیه مراکز موظف هستند اطلاعات اعلام‌شده توسط معاونت مزبور را در سامانه وارد نمایند.

ماده ۲۵- به منظور نظارت مؤثر و کارآمد، پایش کیفیت خدمات و مراقبت‌های پرستاری، مراکز بر اساس استانداردهای نظارت و اعتباربخشی، هر ساله بررسی و درجه‌بندی می‌شوند که دستورالعمل آن یک ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه توسط معاونت پرستاری و با همکاری معاونت درمان ابلاغ می‌شود.

ماده ۲۶- این آیین‌نامه جایگزین آیین‌نامه مرکز مشاوره و ارائه خدمات پرستاری مصوب ۱۳۷۸/۵/۲۶ وزارت موضوع ابلاغیه شماره ۶۶۴۸ مورخه ۱۳۷۸/۶/۳۰ می‌باشد. بدیهی است تمدید پروانه جدید با شرایط مندرج در این آیین‌نامه صورت خواهد پذیرفت. تبصره: مراکز مشاوره و ارائه خدمات پرستاری که دارای پروانه بهره‌برداری صادر شده قبلی می‌باشند می‌بایست ظرف شش ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه، جهت تطبیق شرایط خود با این آیین‌نامه و اخذ پروانه جدید بر اساس مفاد این آیین‌نامه اقدام نمایند. وزارت نیز زمینه صدور پروانه جدید را طی پروسه‌ای شش ماهه ایجاد می‌نماید.

این آیین‌نامه در ۲۶ ماده و ۱۷ تبصره و به پیشنهاد معاونت پرستاری، تدوین و از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجرا می‌باشد.

مرکز مشاوره و ارائه خدمات پرستاری

شرح وظایف پرستاری (کارکنان پرستاری)

خدمات پرستاری شامل فرد، خانواده و جامعه خواهد بود که می تواند در منزل نیز ارائه شود. خدمات پرستاری در جامعه کلیه خدمات از پیشگیری تا نوتوانی (سلامت تا توانبخشی) را در مراحل چرخه زندگی دربرمی گیرد به عبارت دیگر خدمات از سلامت تا توان بخشی، از دوران لقاح و بارداری تا کهنسالی را شامل خواهد شد.

اهم وظایف و خدمات پرستاری (کارکنان پرستاری):

الف: وظایف آموزشی، هم آهنگی و...

این وظایف شامل ارائه خدمات پرستاری از ساده تا پیچیده در جامعه با بکارگیری فرایند پرستاری و رعایت اصول و موازین ارتباط صحیح، در کلیه مراحل به شرح زیر می باشد:

- آموزش رعایت موازین بهداشت جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی...
- توجه به وضعیت رشد و تکامل طبیعی فرد در سنین مختلف.
- آموزش و مشاوره به خانواده جهت تامین نیازهای عاطفی، روانی فرد و نحوه برخورد در مورد عکس العمل های غیرطبیعی.
- آموزش بهداشت ازدواج.
- راهنمایی انجام مشاوره ژنتیکی در موارد ضروری.
- آموزش مراقبتهای دوران بارداری و پس از زایمان.
- ارائه آگاهی در رعایت بهداشت و تنظیم خانواده (دادن قرص ضدبارداری).
- آموزش نحوه مراقبت از نوزاد و شیرخوار.
- آموزش به خانواده جهت ترویج تغذیه با شیر مادر.
- آموزش و راهنمایی برای مراجعه به موقع به مراکز بهداشتی جهت رفع مشکلات بهداشتی.
- آموزش رژیم غذایی مناسب به خانواده (برای سنین و دورانهای متفاوت) به منظور پیشگیری از عوارض ناشی از کمبود موادغذایی با توجه به وظایف و آموزش های پرستاری.

- دادن آگاهی به خانواده برای مشاهده موارد مشکوک و هشداردهنده (مانند علائم بیماریها، عوارض ثانوی آنها و....)
 - آموزش انجام به موقع معاینات فیزیکی (قلب، ریه، فشارخون، شنوایی، حرکتی و ...) به منظور پیشگیری از عوارض.
 - آموزش پرهیز از خود درمانی و استفاده داروها بدون تجویز پزشک.
 - آموزش پیشگیری از حوادث و صدمات در حد وظایف پرستاری.
 - آموزش نحوه مواجهه شدن در انجام کمک های اولیه در موارد فوریت ها (گرفتاریهای چشم، گوش، شکستگی ها و ...).
 - آموزش نکات ایمنی در سوانح و حوادث طبیعی (زلزله و ...) در حد وظائف پرستاری.
 - آموزش پیشگیری از سوء مصرف مواد.
 - آموزش به خانواده به هنگام مواجهه شدن با بیماریهای واگیر و غیرواگیر.
 - بررسی وضعیت سلامت افراد خانواده و کنترل فشارخون به طور مرتب.
 - آشنا کردن خانواده با علائم و نشانه های اولیه اختلالات روانی، در طول چرخه زندگی و احتراز از برخوردهای نامناسب با مددجو.
 - آموزش ضروری در جهت جلوگیری از ضایعات جسمی، حرکتی (در سنین متفاوت) و ارجاع موارد مشکوک به مراکز بهداشتی درمانی جهت مشاوره به پزشک و انجام آزمایشات ضروری.
 - آموزش پیشگیری از حوادث در مورد افراد آسیب پذیر.
 - آموزش نحوه پیشگیری از بیماریهای بومی.
 - آموزش رعایت اصول نگهداری بیمار در منزل.
- *بدیهی است موارد پیش گفت با توجه به نقش و توانائی پرستاران و بر اساس مدرک تحصیلی آنان صورت می پذیرد.

ب : وظایف مراقبتی حمایتی و...

این وظایف که شامل ارائه مراقبتهای ضروری پرستاری و آموزش نحوه نگهداری از فرد مددجو در منزل است به دو صورت وظایف کلی و وظایف اختصاصی به شرح زیر می باشد:

۱ - وظایف کلی پرستار در منزل:

- بررسی وضعیت جسمی افراد خانواده برحسب نوع بیماری (علائم حیاتی، رفلکس ها، سطح هوشیاری و...).

- انجام و آموزش به خانواده در جهت گرفتن نمونه های مختلف آزمایشگاهی (ادرار، خلط، مدفوع و...).
- توجه به موارد مشکوک و راهنمایی بیماران برای مراجعه به مراکز تشخیص و درمانی.
- ارائه اقدامات و تدابیر پرستاری براساس تشخیصهای پرستاری.
- دادن داروهای بیمار طبق دستور پزشک (داروهای خوراکی، تزریقی و...).
- پیگیری درمانهای توصیه شده توسط پزشک و آموزش صحیح به خانواده در مورد درمانهای خاص و مصرف به موقع دارو.
- ایجاد فضای امن، و سرگرمی برای مددجو.
- آموزشهای ضروری در جهت جلوگیری از ضایعات و آسیبهای خاص به بیماران در معرض خطر.
- آموزش به خانواده و مددجو در انجام مهارتها و فعالیت روزمره زندگی و سرگرمی...
- ارائه کمکهای اولیه در منزل.
- آموزش در حمل و نقل بیماران مبتلا به بیماریهای جسمی، حرکتی.
- برقراری وضعیت مناسب مددجو (تغییر پوزیشن بیمار و...).
- همکاری و آموزش به مددجو از نحوه استفاده وسایل کمک حرکتی.
- ارائه مراقبتهای خاص در منزل جهت جلوگیری از زخم فشاری و غیره.
- برقراری ارتباط و ارجاع مددجو به تیم توان بخشی در موارد معلولیت جسمی و حرکتی و ... در صورت لزوم.
- ارائه و آموزش خدمات پرستاری در ارتباط با بازتوانی بیمار و ارجاع در موارد لزوم (سکته مغزی، فلج مغزی، صرع و غیره).
- رعایت احتیاطات کامل در مسافرتها و بازدیدها.
- پیدا کردن راههای دستیابی در زمینه همکاری و جلب مشارکت افراد جامعه در ارائه خدمات در منزل.
- گزارش منظم وضعیت بیمار به پزشک یا پزشکان معالج.

۲- تدابیر و مراقبتهای "اختصاصی" پرستاری در منزل :

کنترل عفونت در منزل:

- رعایت اصول پیشگیری و انتشار عفونتها.
- آموزش و راهنمایی بیمار و خانواده در پیشگیری از عفونتها.
- بررسی وضعیت سلامت و انجام معاینات بالینی از مددجو و خانواده.

- آموزش و انجام تکنیک ایزوله در منزل (در موارد ضروری).
- انجام مراقبتهای پرستاری جهت تامین نیازهای اولیه در منزل (حرکت دادن، جابجا کردن در تخت و صندلی چرخدار، حمام دادن در تخت، ماساژ پشت، دهان شویه، سنداژ مجاری ادراری گوارشی و...).

مراقبتها و تدابیر پرستاری در ناراحتی های چشم، گوش، حلق و بینی

- آموزش به مددجو و خانواده در پیگیری درمانها طبق دستور پزشک.
- شستشو و انجام درمانهای تجویز شده توسط پزشک، در ناراحتی چشم، گوش، حلق و بینی.
- کمک به نابینایان و آموزش موارد خاص در توان بخشی مددجو (فرد، خانواده و جامعه).
- همکاری و کمک به ناشنوایان و آموزش موارد ضروری به مددجو و خانواده و بازتوانی آنها با کمک متخصصین.

مراقبتها و تدابیر پرستاری به مددجویان قلبی ریوی

- آموزش چگونگی استفاده از اکسیژن در منزل با رعایت احتیاط کامل.
- کنترل علائم حیاتی (نبض، فشارخون، تنفس، درجه حرارت).
- توجه از تراکیاستومی و آموزش به بیمار و خانواده.
- آموزش تمرینات تنفسی و تن آرامی (Relaxation).
- تداوم در فیزیوتراپی ریه و کمک گرفتن از متخصصین فیزیوتراپی در موارد ضروری.
- انجام مراقبتهای خاص در مواردی که مددجو "chest tube" دارد.
- انجام مراقبتهای ضروری در دادن داروهای قلبی عروقی و ریوی طبق دستور پزشک.
- انجام انواع بخورها طبق تجویز پزشک.
- انجام ساکشن مجاری فوقانی تنفسی در موارد ضروری.

مراقبتها و تدابیر پرستاری از پوست

- بررسی وضعیت پوست و زخم
- انجام انواع پانسمانهای خشک و مرطوب (زخمها، سوختگیها، اگزما و غیره) و دادن داروهای تجویز شده.

مراقبتها و تدابیر پرستاری دستگاه گوارش

- شست و شوی معده، تغذیه معده از راه لوله بینی و معده و آموزش مراقبتهای مربوط به بیمار و خانواده.
- دادن انواع تنقیه.
- شست و شوی کلهستومی و استومی و آموزش نحوه مراقبت از کلهستومی به مددجو و خانواده.

مراقبتها و تدابیر پرستاری در مایع درمانی (IV تراپی و...)

- تزریق مایعات و داروهای وریدی و قطع آنها طبق دستورات تجویز شده پزشک.
- توجه به عکس العمل های ناشی از تزریق دارو.
- گرفتن خون و تهیه نمونه برای آزمایشات طبق دستور پزشک.

مراقبتها و تدابیر پرستاری در شکستگیها

- استفاده از باندازههای الاستیکی با مجوز.
- بی حرکت نگه داشتن بیمار و عضو شکسته (به غیر از کاربرد آتل و گچ گیری).
- کمک به تسکین درد و آرام کردن بیمار با کاربرد روشهای پرستاری.
- استفاده از تدابیر پیشگیری از زخم بستر.
- استفاده از تدابیر لازم در پیشگیری از عفونتهای اداری تناسلی.
- استفاده از واکر، صندلی چرخدار و غیره.
- آموزش به بیمار و خانواده در ارتباط با نگهداری گچ و انجام فعالیت روزمره.

مراقبتها و تدابیر پرستاری در دستگاه ادراری تناسلی:

- آموزش به فرد و خانواده در پیشگیری از عوارض کلیوی و تناسلی.
- گرفتن نمونه آزمایشگاهی در موارد ضروری طبق دستور پزشک.
- انجام سونداژ ادراری (دائم و موقت).
- آموزش به خانواده و انجام شستشوی مجاری اداری و تناسلی در موارد ضروری.
- آموزش به خانواده در اندازه گیری جذب و دفع مایعات.

- آموزش به خانواده در مورد رعایت رژیم غذایی موردنظر و استفاده به موقع از داروهای تجویز شده.

مراقبتها و تدابیر پرستاری و باز توانی بیماران سکته مغزی

- آموزش برای کنترل ادرار و مدفوع.
- توجه از سوند متناوب و دائم.
- در اختلال تکلم (Aphasia) کمک به بیمار و خانواده در سازش با موقعیت مددجو .
- راهنمایی و آموزش به فرد و خانواده در انجام مهارتها و فعالیتهای روزمره زندگی.

مراقبتها و تدابیر پرستاری در اختلالات غدد مترشحه داخلی

- آموزش به مددجو و خانواده از نحوه سالم زیستن و سازش با این بیماریها (دیابت، هیپرتیروئیدیسم...).
- آموزش رعایت بهداشت فردی (پوست، ناخن و...)
- آموزش رژیم غذایی، دارویی، استراحت، فعالیت و غیره.
- آموزش نحوه استفاده از داورها (تزریق زیر جلدی انسولین و داروهای خوراکی...).
- آموزش چگونگی انجام تست روزانه ادرار (به فرد و خانواده).
- آموزش نحوه مراجعه و ارتباط با پزشک معالج در موارد لزوم
- آموزش نحوه پیشگیری از عوارض بیماریها خصوصا عفونتها و غیره
- آموزش به همراه داشتن کارت شناسایی (با مشخصات فردی و بیماری فرد) در تمام اوقات به مددجو و خانواده

جمع آوری نمونه ها برای آزمایشات طبق تجویز پزشک

- تهیه نمونه ادرار طبق دستور (۲۴ ساعته، استریل و ...) با آموزش به بیمار و خانواده
- تهیه نمونه مدفوع برای آزمایشات مختلف
- تهیه نمونه خون به منظور آزمایشات مختلف

ارائه مراقبتهای و تدابیر پرستاری در فوریت های پزشکی

مراقبتهای پرستاری در منزل برای فوریت های پزشکی با رعایت اصول و کاربرد تکنیکهای کمکهای اولیه و ارایه تدابیر فوری پرستاری تا رساندن مدد جو به نزدیکترین مرکز پزشکی می باشد که به شرح زیر است:

- آمبولی های ریوی و قلب
- انسداد مجاری هوایی کامل و ناقص (در نوزادان ، کودکان ، بزرگسالان و سالمندان).
- انواع حشره گزیدگی ها ، مارگزیدگی و...
- خونریزی ها
- ایست های قلبی ریوی و انجام C.P.R (در کودکان نوزدان بزرگسالان و ...).
- شکستگیها و بریدگیهای وسیع
- تشنج ها به مانند صرع
- شوک ها مسمومیتها (خودکشی و...).
- عکس العملهای ناشی از تزریق خون و فراورده های آن
- سرگیجه های حاد

مراقبتهای و تدابیر پرستاری از سالمند در منزل

- آموزش اجرای مراقبتهای بهداشتی در مانی توان بخشی و نگهداری سالمند توسط خانواده یا خانه سالمندان
- بررسی وضعیت جسمی روانی و اجتماعی مدد جو و ارتباط او با خانواده
- کمک و راهنمایی در تدارک فضای مناسب از نظر فیزیکی روانی و اجتماعی
- رعایت نکات ایمنی در منزل برای سالمند
- کمک به تغذیه و فعالیت مناسب سالمند
- آموزش فرد و خانواده از نحوه مراقبت از خود
- تشویق سالمند و خانواده به اشتغال پاره وقت در منزل و یا خارج از منزل با ارایه خدمات داوطلبانه
- تدارک امکانات تفریحی در ساعات فراغت برای سالمند و تشویق به عضویت در انجمنهای مساجد و شوراهای ...و
- آموزش به خانواده برای تشخیص موارد مشکلات مشکوک سالمند در مراحل اولیه و ارجاع آنها به مراجع ذیصلاح
- برقراری ارتباط مستمر خانواده با سالمند در صورت زندگی در سراها

مراقبت و تدابیر پرستاری در دادن دارو

- کاربرد اصول دادن داروها در منزل با توجه به دستور پزشک (از داروهای ساده تا آنتی بیوتیکها و...) و ارایه آموزشهای لازم به بیمار و خانواده.
- آموزش به فرد و خانواده در مورد طرز مصرف و نگهداری داروها و عدم مصرف داروهای تاریخ گذشته و غیر ضروری
- انجام تزریق های عضلانی و دادن داروها از راه دهان با مجوز

سایر عوامل مشکل زا و ارایه خدمات پرستاری:

تدابیر پرستاری در موارد زیر با توجه به کاربرد فرآیند پرستاری و موقیتهای خاص مدد جو و خانواده ارایه خواهد شد:

- سالمند آزاری کودک آزاری و...
- مشاوره و راهنمایی موارد خاص (اعتیاد و...) و ارجاع به مراجع ذیصلاح
- کمک از مراجع ذیصلاح به منظور تامین موقعیتهای اقتصادی و اجتماعی مدد جو و خانواده
- آموزش به بیمار و خانواده در پیشگیری از حوادث
- نحوه رسیدگی به فرد در حال اختصار و فوت شده در منزل

ج- وظایف و تدابیر پرستاری توان بخشی:

- بررسی و برنامه ریزی مراقبتهای پرستاری از بیماران مزمن در دورانهای مختلف زندگی (کودکی... کهنسالی).

- ارایه مراقبت و پرستاری از عقب ماندگان ذهنی و حرکتی در سنین مختلف
- ارایه مراقبتهای پرستاری به سالمندان معلول جسمی حرکتی در جامعه
- ارایه مراقبتهای پرستاری به منظور جلوگیری از پیشرفت معلولیتها و پیشگیری از عوارض آنها
- انجام درمانهای دارویی برای مدد جو طبق تجویز پزشک
- ارایه مراقبتهای سرپایی

- ارایه مراقبتهای پرستاری به بیماران مزمن روانی در جامعه
- ارایه آموزش "مراقبت از خود" به خانواده و مددجو در مراقبت از مددجو(سالمند، عقب مانده ذهنی، حرکتی و مزمن روانی و...).
- ارایه آموزش های توانبخشی خاص به خانواده و جامعه (C.B.R) در مورد نگهداری مددجویان معلول در خانه(تغذیه، دارو، استراحت و فعالیت).

اصول اخلاقی و موازین حرفه ای

در ارایه خدمات وظایف مطروحه، کاربرد اصول اخلاقی و موازین حرفه ای به شرح زیر ضروری است:

- احترام به اعتقادات مددجو.
- احترام به مراسم عبادی، فرهنگی جامعه.
- برقراری ارتباط مناسب با مددجو و خانواده.
- برقراری روابط مناسب با همکاران گروه بهداشتی درمانی و توانبخشی در ارایه خدمات.
- صداقت در ارایه خدمات و وظایف پرستاری.
- صداقت در گفتار و کردار با مددجو و خانواده.
- حفظ و نگهداری در اسرار و حرمت مددجو و خانواده.
- رعایت کلیه حقوق مددجو و خانواده در ارایه خدمات و مراقبتهای پرستاری.
- رعایت مقررات و انضباط در کار.
- پذیرش انتقادات سازنده و منطقی.
- ارایه پیشنهادات مفید و به کارگیری آنها در بهینه سازی خدمات.
- استفاده از البسه مناسب با رعایت حجاب و داشتن رفتار اسلامی.
- مطالعه مستمر و افزایش دانش حرفه ای.